

Strategický plán rozvoje obce
MARKVARTICE

22. leden 2015

Zpracovatel: Ing. Libor Kunte, Ph. D., místostarosta obce

Obsah dokumentu:

Úvodní list	str. 1
Obsah dokumentu	str. 2
Základní charakteristika obce Markvartice	str. 3
Stručná historie obce Markvartice	str. 3
Znak obce Markvartice	str. 5
Obec Markvartice v posledním desetiletí	str. 5
Rozvoj v obci Markvartice	str. 7
Propagace obce Markvartice	str. 8
Závěr	str. 9
Poděkování	str. 9

MARKVARTICE

(původně německy Markersdorf)

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE MARKVARTICE

Jde o protáhlou ves lánového typu, která je rozložena v délce přibližně 3 km podél silnice od České Kamenice ve směru do Benešova nad Ploučnicí. Její dispozice kopíruje tok říčky Bystré. Nadmořská výška obce je v rozmezí od 250 do 350 m n. m. Z geologického hlediska leží obec na pískovcovém podloží druhohorních sedimentů. Místy je podloží narušeno vyvýšeninami třetihorních vyvěřelin zejména čedičového a znělcového typu.

Mělké protáhlé údolí, v němž se obec nachází, je z jihovýchodního směru ohraničeno Bukovinskou pahorkatinou s hraničními body V porostlém (Hůrka) a Veselka (460 m n. m.) Severozápadní okraj obce ohraničuje protáhlý znělcový hřbet Dobrnské pahorkatiny s nejvyšším bodem Dobrná (532 m n. m).

STRUČNÁ HISTORIE OBCE MARKVARTICE

Obec Markvartice vznikla jako jedna z místních lánových vsí při kolonizačním procesu ve druhé polovině 13. století. V drážďanském archivu je uchována listina Oty Braniborského z roku 1281, ke které je mimo jiných připojena pečeť Jana z Michalovic, kde je veden jako Johanis de Marqvartic. Podle toho lze usuzovat, že v uvedené době zde již existovalo šlechtické sídlo. O přímé existenci obce je veden zápis v registrech papežských desátků k roku 1352, kde je vedena jako Marquardi villa. Ves stejně jako ostatní okolní obce patřila v té době k panství hradu Šarfnštejn (Ostrý). Přibližně na konci 14. století pak došlo k rozdělení panství na několik dílů. Horní díl připadl saskému rodu Luticů, dolní část patřila Blektům z Útěchovic. Zde také vzniklo pozdější šlechtické sídlo Rotenhof. V zemských deskách je vklad z roku 1543, ve kterém Jiří a Zikmund ze Schönfeldu potvrzují, že Markvartice jsou v držení jejich rodu již více než 50 let. Roku 1568 došlo k renezanční přestavbě tvrze a hlavní obytný palác dostal svou architektonickou dispozici, kterou si v jisté míře podržel do dnešní doby. Schönfeldové později majetek prodali Litoldovi Kelbelovi z Geizinku. Dalším majitelem se stal Volf ze Salhausenu. Markvartice se tak staly součástí benešovského panství. Poté, kdy Volf ze Salhausenu zemřel, Markvartice se opět staly samostatnou obcí. Volf ze Salhausenu mladší pak prodal Dolní Markvartice Janovi Fridrichovi z Opperstdorfu. Roku 1621, po bitvě na Bílé hoře, byl statek s tvrzí postoupen Otovi Jindřichovi z Vartenberka a tak se Markvartice opět po staletích dostaly do rukou jedné z větví původního šlechtického rod

Barokní kostel svatého Martina z Tours je dominantou obce. Vlevo nahoře pohled na ruinu kostela v roce 2000 (foto: Marcel Hrubý). Další dva snímky zachycují kostel v různých fázích rekonstrukce (foto vpravo nahoře: Marcel Hrubý, dolní foto: Petr Culek)

Markvarticů. Ota Jindřich ovšem nebyl dobrým pánem. Pro neustálý ekonomický a náboženský útlak došlo na jeho panství ke vzpouře. 29. října roku 1625 byl Ota Jindřich spolu se svou manželkou Markétou Alžbětou, rozenou z Helmsdorfu, na svém sídle Rotenhof vzbouřenými sedláky zabit. Po jeho smrti byl markvartický statek ve správě Zikmunda z Volkensteinu a ten jej později získal do svého vlastnictví. Roku 1631 pak celé panství koupili děčínští Thun – Hohensteinové a přičlenili jej ke svému benešovskému panství. Od té doby již markvartické sídlo Rotenhof přestalo být sídlem šlechtickým a sloužilo již jen jako sídlo správce panství. Když se k obci ve druhé polovině 19. století přičlenil horní díl, původně náležící k Veselé, vznikla opět samostatná ves, která je samosprávnou jednotkou do současné doby. Krátká epocha v 80. letech 20. století, kdy necitlivým zásahem komunistické byrokracie byla obec přičleněna k městu Česká Kamenice, na 10 let zcela zabrzдила rozvoj obce, což bylo napraveno znovunabytím samosprávy po revoluci v roce 1989.

Z historických památek se dochovalo velmi málo. Obci náleží pozůstatek bývalé renezanční tvrze Rotenhof (Červený dvůr), který volá po opravách a zachování. K němu pak přináleží klenutý barokní most přes říčku Bystrou. V ulici k nádraží je možno vidět barokní sochu svatého Jana Nepomuckého. Horní části Markvartic dominuje návrší Kirchberg, na kterém se tyčí barokní kostel svatého Martina z Tours. Jedná se o raně barokní stavbu z let 1701 – 1703, která poté, kdy byla totalitním režimem již téměř zdemolována, prochází několikaletou rekonstrukcí. V kostele byly nalezeny renezanční náhrobníky šlechticů z markvartických panství, kterými byli např. Johan Hirsch z Pomyšle, Petr ze Schönfeldu, který zemřel roku 1565 a náhrobník z roku 1662, patřící Ernestu Františku z Reichenbergu a Markvartic. Dále je pro kostel zachována renezanční křtitelnice z poloviny 16. století, kterou kostel získal donací od rodu Luticů a křtitelnice nese jejich erb. Ve vsi je možné vidět několik zajímavých obytných staveb vesnického typu, takzvaných podstávkových domů, které se od druhé poloviny 18. století až do konce století 19. stavěly pouze na území severních Čech. Necitlivá devastace obytné zástavby po 2. světové válce připravila obec o desítky podstávkových a hrázděných domů a technických zařízení, jako byly mlýny, hamr či náhony. Stejně tak došlo k likvidaci bývalého šlechtického pivovaru, pozdější cihelny, která vzala za své v době hospodaření místního JZD. Po staletí zachovávaná drobná a později intenzivní zemědělská výroba, byla v posledních letech nahrazena pastevectvím, což se podepsalo zejména na vzhledu kulturní krajiny a změnách ve vodním režimu přírody.

ZNAK OBCE MARKVARTICE

Nejstarší znak obce je zachován z roku 1588. Jedná se o takzvaný znak mluvící. Souměrný štít nese kolo s holí, které znamenají soudní pravomoc, na nich jsou položena dvě kopí, dva kančí kly a kančí hlava. Tyto lovecké motivy se vztahují k původnímu názvu místního potoka Ebersbach (Absbach). Znak je zdoben dubovým listím.

Obec Markvartice (viz titulní strana) do dnešní doby používá červený štít, v jehož horní polovině je stříbrná kráčející lvice se zlatou zbrojí, stojící na dvou menších štítcích. Levou přední tlapou stojí na štítku vpravo, který je polcený stříbrně a černě a zadními tlapami na štítku polceném zlatě a černě. Lvice je rodový znak Markvarticů. Zlato-černě polcený štítek je rodový znak Vartenberků.

OBEC MARKVARTICE V POSLEDNÍM DESETELETÍ

Obec má v současnosti 700 trvale žijících obyvatel (jejich počet osciluje v řádu jednotek). Ke zvýšení počtu došlo teprve v nedávné minulosti, a to v souvislosti s výstavbou nových domků, na

něž získali stavebníci parcely koupí právě obecní půdy určené k výstavbě. Část netrvale žijících obyvatel představuje i skupina vlastníků individuálních rekreačních objektů a jejich hosté, menší podíl mají turisté. Daňová výtěžnost, která je přerozdělována ve prospěch obce Markvartice, s těmito rekreanty a turisty nepočítá. Je kalkulována pouze na počet trvale žijících obyvatel v obci. Tento fakt má také určitý vliv na potřebu části finančních prostředků pro vlastní provoz obce. Jedná se zejména o likvidaci odpadů, které vznikají v souvislosti s cestovním ruchem a úklidem obce.

V roce 2009 a 2010 postihly obec několikeré devastující povodně, které způsobily v obci škody za mnoho desítek miliónů korun jak na obecním tak na soukromém majetku.

Záběr ze srpnové povodně roku 2010 (foto: Libor Kunte) a tentýž opravený most v roce 2013 (foto: Alice Mitrušková)

Obec v letech 2008 – 2010 provedla ve spolupráci s firmou ČEZ pokládku rozvodu nízkého napětí (financováno firmou ČEZ), přičemž obec provedla přípožď chrániček optických vláken a zároveň kompletní uložení rozvodu veřejného osvětlení, včetně instalace nových lamp pouličního svícení. Od té doby dochází k postupnému zprovoznování tzv. metropolitní sítě instalací optických vláken zafukováním do chrániček modulů. Část obce již tedy má připojení domácností k internetu optickým kabelem, část doposud využívá připojení k internetu prostřednictvím WIFI provozovaných obcí.

V roce 2011 a 2012 provedla obec Markvartice opravu místních komunikací a mostů přes říčku Bystrá. Jednalo se o akci financovanou z prostředků určených na likvidaci povodňových škod. Prostředky účelové dotace poskytl Ministerstvo pro místní rozvoj a obec se podílela částkou 10% z celkové dotace, která činila

V současné době obec provádí kompletní zateplení obecních objektů včetně instalace ekologických zdrojů tepla (nízkoemisní kotle na tuhá paliva) – mateřská školka (s rozšířenou kapacitou míst),

budovy základní školy, sportovní hala, obecní úřad. Tato účelová dotace byla poskytnuta Státním fondem životního prostředí, přičemž finanční spoluúčast obce Markvartice je 10%.

V roce 2014 byla dokončena přestavba toalet v objektu místní restaurace (přízemí č. p. 280). Finanční prostředky částečně poskytl Ústecký kraj z programu rozvoje venkova.

Všechny tyto aktivity byly odsouhlaseny a projednány Zastupitelstvem obce Markvartice, zároveň byly součástí střednědobého plánu rozvoje obce.

Důležitým dokumentem, který byl schválen, a na který reaguje také tento Strategický plán rozvoje obce, je Územní plán obce, který byl dokončen a schválen v roce 2012.

V rámci komplexních pozemkových úprav získala obec některé další pozemky určené k rozvoji obce a zároveň došlo k vytyčení některých původních cest. Některé, jako např. cesta za kostelem směrem na Veselíčko, byly osázeny vysokokmennými tvary původních ovocných odrůd ve formě liniové výsadby lemující tuto cestu. Zároveň došlo k osazení informačních tabulí vysvětlující záměr výsadby a původ starých krajových odrůd ovoce. Je to jeden z konkrétních příkladů podpory rozvoje turistiky v obci.

Rozvoj v obci Markvartice

Vlastní rozvoj obce Markvartice bude vyžadovat zlepšení podmínek bydlení trvale žijících občanů i zlepšení podmínek pro návštěvníky obce.

K tomu bude třeba zajistit:

- opravu místních komunikací (v několika etapách)
- vybudování dětského hřiště pro děti ze ZŠ i MŠ
- rozšíření a dokončení pokládky optického kabelu – metropolitní síť
- zprovoznění nových vycházkových cest dle návrhu komplexní pozemkové úpravy – Markvartice ↔ Stará Oleška, Markvartice ↔ Veselíčko, Markvartice ↔ Brložec a jejich ozelenění starými krajovými odrůdami ovocných druhů
- vybudování obslužného centra obce v prostorách bývalého Kovosu - OÚ (úřad, zasedací místnost), sběrný dvůr, garáže techniky, zázemí pro pracovníky a prostor pro činnost SDH
- územní přípravu pro výstavbu 25 rodinných domů
- výsadbu veřejné zeleně a její údržbu
- řešení situace Červeného dvora a rozfázováním začít s jeho opravou – nejprve zajištění stavební projektové dokumentace a výkazu výměr k jeho rekonstrukci
- trvalou spoluprací s MAS Labské skály a snažit se získat finanční prostředky na některé další aktivity obce

Červený dvůr – památka, o jejíž opravu bude ZO také usilovat (foto: Petr Culek)

Propagace obce Markvartice

Obec Markvartice se nachází v blízkosti Národního parku České Švýcarsko. Přestože správa Národního parku věnuje velkou pozornost reklamě a propagaci, cítíme, že tato propagace je vedena plošně a je třeba zvýraznit i okolní oblasti jako významnou rekreační lokalitu.

Obec Markvartice v posledních deseti letech nevydala vlastní propagační materiály, což se jistě projevuje na neinformovanosti široké turistické veřejnosti. Pohlednice obce jsou již také staršího data a obec proto uvažuje o vydání nových pohlednic a o jejich prodeji prostřednictvím místních obchodníků, ale také prostřednictvím infocenter Národního parku České Švýcarsko.

Proto je třeba:

- vydat nové pohlednice obce s aktuálními fotografiemi
- vydat informační obrázkovou brožuru o obci Markvartice

Závěr

Tento „Strategický plán rozvoje obce Markvartice“ může být v průběhu budoucí doby opravován a doplňován dle potřeb obyvatel a návštěvníků v závislosti na finančních zdrojích.

Finanční zdroje k naplnění strategického plánu bude obec čerpat jednak z vlastních zdrojů a další zdroje budou získávány prostřednictvím žádostí o dotační tituly, jako je například Program obnovy venkova Ústeckého kraje, ale i z dalších vyhlašovaných státních a evropských programů. Je zřejmé, že za současného stavu přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu, obec nedokáže sama financovat veškeré investiční záměry z vlastních zdrojů.

Poděkování

Touto cestou děkuji všem zastupitelům obce, kteří se aktivně podíleli na zpracování materiálů pro vznik Strategického plánu rozvoje obce. Dále pak paní Alici Mitruškové za poskytnutí fotografie, panu Mgr. Marcelu Hrubému za poskytnutí fotografií a panu Mgr. Petru Culkovi za dodání fotografií a poskytnutí materiálů pro zpracování kapitoly Stručná historie obce Markvartice.

V Markvarticích dne 18. 1. 2014

.....
Ing. Libor Kunte, Ph.D.
místostarosta obce

.....
Tomáš Renka
starosta obce

